

Eduskuntaryhmien puheenjohtajille ja pääsihteereille. Tiedoksi kaikille kansanedustajille.

Uraaniaseiden kieltäminen edellytys ihmisten terveydelle

Tämän syksyn YK:n yleiskokouksen ykköskomitean uraaniaseita koskevassa kokouksessa tyydyttiin vaatimaan keskitettyä tutkimusta, läpinäkyvyyttä, avunantoa ja – ristiriitaisesti – varautumista, eikä edetty niiden kieltämisessä.

UNEP on toistuvasti raporteissaan peräänkuuluttanut varautumisperiaatetta uraaniaseisiin sekä Balkanin että Irakin yhteydessä. Perusteluna tälle on köyhdytetyn uraanin ominaisuudet, ympäristövaikutukset, siviilien altistumisen mahdollisuudet, aseiden käyttöalueiden puhdistamisen vaikeus ja tieteelliset epäselvyydet saastumisen vaihtelusta mm. alueittain.

Jokainen IAEA:n jäsenvaltio on hyväksynyt tiukan ohjesäännön matalan ja keskiasteen radioaktiivisen jätteen käsittelystä, jollaiseksi IAEA on myös köyhdytetyn uraanin määritellyt. Tämä edellyttäisi kaikkien toimenpiteiden käyttöönottoa siviilien altistumisen estämiseksi.

Irak on eniten uraaniaseiden vaikutuksille altistunut maa. Sinne on ammuttu yli 400 tonnia köyhdytettyä uraania ja maan kuiva ilmasto on ilmeisen otollinen pahimpien mahdollisten terveysvaikutusten toteutumiselle. Sodankäyntialueiden syntymäepämuodostumat ovat maailmalla tunnettuja.

Yhdysvaltojen Irakissa taistelleet sotilaat ovat myös aktivoituneet vaatimaan tietoa uraaniaseiden käyttöalueista ja -ajoista saadakseen apua olemassa oleviin tai mahdollisiin altistumisiin. The Hill-lehden blogissa 25.9. veteraani John Keyser kertoo sotatovereistaan, jotka ovat sairastuneet tunnistamattomasti eikä heitä ole pyynnöistä huolimatta tutkittu altistuksesta köyhdytetyille uraanille. ”Meidän tulee saada tietää mille olemme Irakissa altistuneet ymmärtääksemme paremmin terveysongelmiamme ja saadaksemme tarvittavaa hoitoa”, hän kirjoittaa.

Uraaniaseet ovat umpimähkäisiä, eivät erottele sotilaita siviileistä, ja niiden perintö jatkuu pitkään konfliktin päätyttyä. Mm. WHO:ssa työskennelleen Itä-Suomen yliopiston dosentti Keith Baverstockin mukaan ”köyhdytetyn uraanin palamispölyn aiheuttama muutos on suurin 500 miljoonaa vuotta säilyneen DNA:n historiassa”.

Tieto DNA-vaurioista on ollut olemassa vuodesta 1998. Vuoden 2002 jälkeen tehdyissä tutkimuksissa on mm. todettu muutoksia eläinten perinnöllisyydessä, lisääntymisessä ja käyttäytymisessä. DNA:ta muokkaava vaikutus on myös todettu ihmisoluilla. Karsinogeeninen vaikutus on kaikilla alfasäteilyä lähettävillä aineilla, siis myös köyhdytetyllä uraanilla.

Naiset Rauhan Puolesta kävi keskustelemassa Suomen YK-edustajien kanssa 13.10.

Ulkoasiainministeriön Aseidenvalvonnan yksikössä. Tänä vuonna mukana oli 11 muun maamme johtavan ympäristö- ja rauhanjärjestön edustajia. Kokouksessa asevalvontasuurlähettiläs Klaus Korhonen ehdotti tapaamista uudelleen ensi vuoden alussa, ja tämän yhteistyökutsun toisti myöhemmin myös ulkoasiainministeri Erkki Tuomioja.

Pyydämme kansanedustajia huomioimaan millaisten asioiden kanssa olette tekemisissä päättäessänne ydinvoimaloiden rakentamisesta. Köyhdytetty uraani on ydinvoiman tuotannossa syntyvä jäteaine. Pysyviä terveydellisiä vaikutuksia on odotettavissa edelleen, koska YK:n päätöslauselma ei sisältänyt rajoituksia aseiden käytölle. Mitä enemmän ydinvoimaa tuotetaan, sitä enemmän on tarjolla halpaa materiaalia uraaniaseiden tuotannolle.

Hyvät kansanedustajat, pyydämme teitä ottamaan uraaniaseet eduskunnan käsittelyyn, jotta siviilejä ja sotilaita – tai koko ihmiskunnan perimää – ei enempää vahingoitettaisi.

Helsingissä 6.11.2014 Kansainvälisenä uraaniaseiden vastaisena päivänä. Naiset Rauhan Puolesta
Lisätietoja: Kikka Rytkönen, krissesampi(at)hotmail.com